

หลักสูตรการฝึกอบรม

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) พุทธศักราช ๒๕๕๘

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
• ทำไมต้องมีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	๒
• หลักการในการจัดทำหลักสูตร	๓
• วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	๔
• องค์ประกอบของหลักสูตร	๔
• ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๕
• การประเมินผลการอบรม	๕
• กระบวนการอบรม	๖
• อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	๖
• คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม	๖
มาตรฐานสมรรถนะ อพม.	๗
ตารางการอบรม	๘
องค์ประกอบของหลักสูตรการอบรม อพม.	๑๐
เนื้อหาวิทยากรหมวดวิชา	๑๒
• หมวดที่ ๑ งานอาสาสมัคร	๑๒
• หมวดที่ ๒ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๑๔
• หมวดที่ ๓ เครื่องมือในการทำงานของ อพม.	๑๕
• หมวดกิจกรรมสัมพันธ์	๑๙
บรรณานุกรม	๒๐
ภาคผนวก	๒๑
ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๗	

บทนำ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงภาคสังคมในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน เป็นกระทรวงที่เป็นกลไกหลักในการดำเนินนโยบายด้านสังคมของรัฐบาล ให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ส่งเสริมพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิของกลุ่มคนดังกล่าวให้มีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีและมีความเสมอภาค มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการทำงานแบบบูรณาการแนวคิด ทิศทาง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบจากภาคีทุกภาคส่วนและทุกระดับ

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเรื่องที่ทุกคนในสังคมต้องร่วมมือกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชน ภาคเอกชน ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานเพื่อชุมชน ได้แก่ ประชาชน องค์กรชุมชน และองค์กรเอกชน ทั้งนี้โดยภาครัฐ และภาควิชาการ ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายการพัฒนา จะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนและองค์กรชุมชนจนสามารถดำเนินการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการพัฒนาแบบทันสมัย ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาวัตถุ มุ่งความร่ำรวยแต่ละเลยเรื่อง “การพัฒนามนุษย์” ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านความสมดุลระหว่างมนุษย์ สังคมสิ่งแวดล้อมระบบเศรษฐกิจของสังคมสมัยใหม่ ก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ เช่น การแตกสลายของครอบครัวในชนบท ปัญหาโสเภณีเด็ก โรคเอดส์ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ การแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ที่ต้องใกล้ชิดกับปัญหาและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน กอปรกับปัจจุบันกำลังคนภาครัฐที่ลดลง จึงจำเป็นต้องมีอาสาสมัครเข้ามาช่วยเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านการช่วยเหลือและพัฒนาสังคม เผื่อระวัง ร่วมป้องกัน แก้ไขปัญหาในสังคม โดยอาสาสมัครจะเป็นพลังที่หนุนเสริมการดำเนินกิจกรรมที่เป็นภารกิจสำคัญของการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ทำไมต้องมีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ออกระเบียบกระทรวงว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๗ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีอาสาสมัครที่มีอยู่อย่างหลากหลายในชุมชน และหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ในภารกิจด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีขอบเขตกว้างขวางเกี่ยวข้องกับประชากรทุกกลุ่ม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้ อพม. ได้เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาสังคมในท้องถิ่นของตนเองและเป็นอาสาสมัครเพื่อพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในหมู่บ้านและชุมชนของตน จะทำให้เกิดเครือข่ายการทำงานในระดับพื้นที่ที่จะเป็นพื้นฐานพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมไปสู่สังคมแห่ง สันติสุข เอื้ออาทร น่าอยู่และยั่งยืนต่อไป

การพัฒนาศักยภาพอพม.

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นอพม. ต้องผ่านการอบรมหลักสูตร “การฝึกอบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)” ซึ่งจัดโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย โดยกำหนดให้ผู้ที่จะเป็น อพม. นอกจากจะมีคุณสมบัติตามข้อ ๒๓ ของระเบียบกระทรวง ฯ คือ (๑) มีสัญชาติไทย (๒) มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป (๓) มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในจังหวัดที่ประสงค์จะเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่น้อยกว่าหกเดือน (๔) มีความรู้ในขั้นสามารถอ่านออกเขียนได้ (๕) เป็นบุคคลที่สมัครใจเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้วยความเต็มใจ (๖) มีความซื่อสัตย์สุจริตมีคุณธรรมและมีความประพฤติดี (๗) ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง (๘) เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (๙) เป็นผู้ใช้เวลาให้กับการทำงานในบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ กอ.พม.กำหนด ซึ่งหลักสูตรนี้จะได้นำไปใช้ในการอบรมผู้ที่จะเข้ามาเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ตาม

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๗

นอกจากนั้นในรายงานผลการศึกษาของสมพ. เรื่อง “ผลกระทบของการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และจิตอาสาต่อการพัฒนาสังคม”^๑ มีข้อเสนอเชิงนโยบายข้อหนึ่งคือควรมีการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพ อพม.อย่างเป็นระบบ คือ การอบรม อพม.ใหม่ โดยมีหลักสูตรกลางที่เหมาะสม

ด้วยสำนักมาตรฐานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีบทบาทหน้าที่หนึ่งในการส่งเสริมสนับสนุนความเข้มแข็งของอาสาสมัครในการดำเนินงานด้านพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ และเพื่อให้การบริหารจัดการงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ขึ้นในปี ๒๕๕๗ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการฝึกอบรมให้กับผู้ที่เข้ามาเป็น อพม. ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

หลักการในการจัดทำหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม สามารถทำหน้าที่ได้ตรงตามความต้องการของพื้นที่ และชุมชน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ฝึกอบรมได้อย่างกว้างขวาง เน้นความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการปฏิบัติ สามารถจัดฝึกอบรมได้ตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน

๓. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการฝึกอบรมระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ท้องถิ่นและเอกชน

๔. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปรับหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อใช้เป็นหลักสูตรกลางในการฝึกอบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งในส่วนของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มอบหมายให้ทำหน้าที่อบรมแทน

องค์ประกอบของหลักสูตร

- ระยะเวลาการอบรม

๒๔ ชั่วโมง

- โครงสร้างหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร จำนวน ๓ หมวดวิชา ๒๔ ชั่วโมง โดยเน้นการอบรมในลักษณะการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการฝึกทักษะในการปฏิบัติ และอีก ๑ หมวดกิจกรรมสัมพันธ์ เพื่อเป็นกิจกรรมที่ใช้แทรกในช่วงเปลี่ยนหัวข้อการบรรยาย หรือในช่วงเวลาการปรับเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

รายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรมี ๓ หมวดวิชา (๒๔ ชั่วโมง) และ ๑ หมวดกิจกรรมสัมพันธ์ ดังนี้

หมวดที่ ๑ งานอาสาสมัครและอพม. (๗ ชั่วโมง)

- แนวคิดและอุดมการณ์งานอาสาสมัครและอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๓ ชั่วโมง)
- กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)
- ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น (๒ ชั่วโมง)

หมวดที่ ๒ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๔.๕ ชั่วโมง)

- แนวคิดเรื่องการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)
- การจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน (๒.๕ ชั่วโมง)

หมวดที่ ๓ เครื่องมือในการทำงานของอพม. (๑๒.๕ ชั่วโมง)

- การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน (๓ ชั่วโมง)
- เทคนิคการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ (๓ ชั่วโมง)
- การสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)
- การจัดทำแผนงาน/โครงการ (๒.๕ ชั่วโมง)
- เทคนิคการถอดบทเรียนการทำงานของอพม. และการเขียนรายงาน (๒ ชั่วโมง)

หมวดกิจกรรมสัมพันธ์

- กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อละลายพฤติกรรม
- กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีม และความสามัคคี
- กิจกรรมเสริมสร้างความพร้อมทีมงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มีความรู้ ทักษะ ทักษะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การประเมินผลการอบรม

เวลาอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 การประเมินผล ประกอบด้วยการสอบความรู้ข้อเขียน นอกจากนี้การประเมินผลให้มีความยืดหยุ่นตามรายวิชา ทั้งนี้ตามดุลพินิจของคณะผู้สอน และได้กำหนดการประเมินผลการอบรมนี้เพื่อศึกษาว่าการฝึกอบรมได้ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพียงใด โดยมี ๒ วิธีการได้แก่

๑. การสังเกตถึงความสนใจ ตั้งใจ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เข้าอบรม โดยผู้จัดกิจกรรมฝึกอบรม (ผู้จัดอบรม/ ทีมวิทยากร/ ผู้ได้รับมอบหมายโดยตรง)

๒. แบบประเมินความรู้ โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้าน ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานการเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ของผู้เข้าอบรม

กระบวนการอบรม

๑. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง และการทบทวนประสบการณ์
๒. บรรยาย
๓. ฝึกปฏิบัติ เพื่อนำแนวคิดทฤษฎีไปประยุกต์ใช้
๔. อภิปรายกลุ่ม
๕. กิจกรรมสัมพันธ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม

อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ประกอบด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉาย LCD และจอรับภาพ กระดาษฟลิปชาร์ต พร้อมขาตั้งตามจำนวนกลุ่ม ปากกาเคมีสำหรับเขียน/วาดรูป สีเทียน และสื่อวีดิทัศน์ ที่สามารถกระตุ้นความรู้สึกในการทำงาน นอกจากนี้สถานที่ฝึกอบรมควรมีความกว้างขวางเพียงพอต่อการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย

คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม

ตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ดูภาคผนวกท้ายหลักสูตร)

วัน/เวลา/สถานที่ฝึกอบรม

การฝึกอบรมใช้เวลา ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง และมีความยืดหยุ่นขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้เข้าอบรม วิทยากร และผู้จัดการอบรม โดยอาจจัดให้มีการอบรมในวันธรรมดา วันเสาร์ อาทิตย์หรือตอนเย็น

หน่วยงานจัดฝึกอบรม

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มอบหมายให้ทำหน้าที่ฝึกอบรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

อพม. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบร่วมกับภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

ตารางการอบรม

วันที่หนึ่ง

เวลา ๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น.	กล่าวต้อนรับและชี้แจงวัตถุประสงค์การอบรม
เวลา ๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	กิจกรรมการทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และ งานอาสาสมัคร
เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	แนวคิดและอุดมการณ์งานอาสาสมัครและอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๔.๓๐ น.	ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น
เวลา ๑๔.๓๐ – ๑๕.๓๐ น.	กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๗.๓๐ น.	การสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เวลา ๑๘.๐๐ – ๑๙.๐๐ น.	รับประทานอาหารเย็น
เวลา ๑๙.๐๐ – ๒๐.๐๐ น.	กิจกรรมกระตุ้นแรงบันดาลใจในการทำงานเพื่อสังคม

วันที่สอง

- เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน
- เวลา ๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น. กิจกรรมการทำงานเป็นทีม
- เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๐.๓๐ น. แนวคิดเรื่องการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของมนุษย์
- เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. บทบาทหน้าที่ของอพม.ในภารกิจระดมทุนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๔.๓๐ น. การจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน
- เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๗.๓๐ น. เทคนิคการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม และการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ
- เวลา ๑๘.๐๐ – ๑๙.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น

วันที่สาม

- เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน
- เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน
- เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๕.๓๐ น. การจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อการขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคม ฯ
- เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๗.๓๐ น. เทคนิคการถอดบทเรียนการทำงานของอพม. และการเขียนรายงาน
- เวลา ๑๗.๓๐ – ๑๘.๐๐ น. ประเมินผลการเรียนรู้ และการอบรม

องค์ประกอบของหลักสูตรการอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เนื้อหาหลักสูตรการอบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบด้วย ๓ หมวดวิชา และ ๑ หมวดกิจกรรมสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หมวดวิชาที่ ๑ งานอาสาสมัครและอพม. (๗ ชั่วโมง)

หมวดงานอาสาสมัครและอพม. เป็นการศึกษาความหมายและความสำคัญของอาสาสมัคร อุดมการณ์ของอาสาสมัคร คุณธรรมจริยธรรมการทำงาน ข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติของการเป็นอาสาสมัคร บทบาทและหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โครงสร้างการบริหารจัดการงานอาสาสมัครของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ การเสริมพลังในการทำงานของอาสาสมัคร โดยมีหัวข้อการเรียนรู้ดังนี้

- แนวคิดและอุดมการณ์งานอาสาสมัครและอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๓ ชั่วโมง)
- กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)
- ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น (๒ ชั่วโมง)

หมวดวิชาที่ ๒ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๔.๕ ชั่วโมง)

หมวดการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นการศึกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน รวมถึงภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีหัวข้อการเรียนรู้ ดังนี้

- แนวคิดเรื่องการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)
- การจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน (๒.๕ ชั่วโมง)

หมวดวิชาที่ ๓ เครื่องมือในการทำงานของ อพม. (๑๒.๕ ชั่วโมง)

เป็นการศึกษาเทคนิคและวิธีการศึกษาและชุมชน การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม การป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองและการช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม การสร้างและส่งเสริมเครือข่ายขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั้งภาคประชาชน อาสาสมัคร องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรธุรกิจ หน่วยงานรัฐ และสถาบันต่าง ๆ การจัดทำแผนงานและโครงการด้านการจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน และการถอดบทเรียนการทำงานของอพม. โดยมีหัวข้อการเรียนรู้ดังนี้

- การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน (๓ ชั่วโมง)
- หลักคิดและเทคนิคการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ (๓ ชั่วโมง)
- การสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)
- การจัดทำแผนงาน/โครงการ (๒.๕ ชั่วโมง)
- เทคนิคการถอดบทเรียนการทำงานของอพม. และการเขียนรายงาน (2 ชั่วโมง)

หมวดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

กิจกรรมสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้อย่างตื่นตัว การปรับวิธีคิดและทัศนคติในการเรียนรู้และการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งกิจกรรมสัมพันธ์ดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมทุกคนทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกัน มีความเป็นมิตรและสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมที่ดีได้ และที่สำคัญคือทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจและกล้าแสดงความคิดเห็น โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

- กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อละลายพฤติกรรม
- กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีม และความสามัคคี
- กิจกรรมเสริมสร้างความพร้อมทีมงาน

เนื้อหาในแต่ละหมวดวิชา

หมวดวิชาที่ ๑ งานอาสาสมัครและอพม. (๗ ชั่วโมง)

๑.๑ แนวคิดและอุดมการณ์งานอาสาสมัครและอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๓ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ แนวคิด หลักการ ของงานอาสาสมัครโดยทั่วไป และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ข. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่ง บทบาทหน้าที่ สิทธิ สวัสดิการ และการสร้างขวัญ กำลังใจของ อพม.
- ค. มีความรู้และความเข้าใจในการพัฒนาและการจัดการงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัด
- ง. ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีในบทบาทของการเป็น อพม.

มาตรฐานรายวิชา

- ก. มีความรู้ และ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด อุดมการณ์ และ ความหมายของอาสาสมัคร และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
- ข. รู้จักบทบาท หน้าที่ และภารกิจในการเป็นอพม.
- ค. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในฐานะอพม.
- ง. สามารถกำหนดคุณค่าและความภาคภูมิใจในการเป็นอพม. ได้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับอุดมการณ์ แนวคิด หลักการ และความหมาย ของงานอาสาสมัครและงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กระบวนการได้มาซึ่งบทบาทหน้าที่ สิทธิ สวัสดิการ และขวัญ กำลังใจของอพม. การพัฒนาและการจัดการงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัด รวมถึง ความภาคภูมิใจในการเป็น อพม.

๑.๒ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย และเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมถึงระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อพม.
- ข. อธิบายบทบาทหน้าที่ของตนตามขอบเขตของกฎหมาย และ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ อพม.

มาตรฐานรายวิชา

อพม.มีความรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามขอบเขตของกฎหมาย และเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมถึงระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอพม. ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ อพม. โดยตรง และกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

๑.๓ ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น (๒ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. ได้รู้จัก เข้าใจตนเอง และผู้อื่น ทำให้รู้จักเคารพตนเองและปฏิบัติตนด้วยความเคารพต่อผู้อื่น
- ข. สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนอาสาสมัครและบุคคลอื่น ๆ ได้ดี มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ค. สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

มาตรฐานรายวิชา

อพม.รู้จักเข้าใจตนเองและผู้อื่น การยอมรับตนเองตลอดจนการเห็นคุณค่าในตนเอง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่างๆ

คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ที่ส่งผลต่อความแตกต่างกัน กระบวนการของการยอมรับและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง การทำงานเป็นทีมร่วมกันของอาสาสมัครเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมวดวิชาที่ ๒ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๔.๕ ชั่วโมง) ประกอบด้วย

๒.๑ แนวคิดเรื่องการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ข. สามารถอธิบายเรื่องบทบาทและแนวทางของอพม.ในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรฐานรายวิชา

อพม. มีความรู้และเข้าใจบทบาทของตนในการดำเนินงาน “การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์”

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเบื้องต้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์ประกอบความมั่นคงของมนุษย์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาสังคมในปัจจุบัน และทิศทางในอนาคต

๒.๒ การจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน (๒.๕ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด การจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน
- ข. สามารถอธิบายเรื่องบทบาท และ แนวทางของ อพม.ในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมและชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองได้

มาตรฐานรายวิชา

อพม. มีความรู้ และ เข้าใจบทบาทของตนในการดำเนินงาน “การจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน”

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน ภารกิจของ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และบทบาทของ อพม. ในเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมและชุมชน

หมวดวิชาที่ ๓ เครื่องมือในการทำงานของ อพม. (๑๒.๕ ชั่วโมง)

๓.๑ การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน (๓ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความพร้อมในการเป็นนักพัฒนาแก้ไขปัญหาของชุมชน
- ข. มีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน
- ค. สามารถเขียนแผนที่ทางสังคม และ วิเคราะห์ชุมชนจากเครื่องมือแผนที่ทางสังคม

มาตรฐานรายวิชา

มีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน สามารถเขียนแผนที่ทางสังคมได้ และใช้แผนที่ทางสังคมในการวิเคราะห์ชุมชน

คำอธิบายรายวิชา

ความสำคัญของการศึกษาและวิธีการวิเคราะห์ชุมชน หลักพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมของอพม. เพื่อเป็นนักพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนทั้งด้านทัศนคติ วิธีคิด และการใช้เครื่องมือในการศึกษาชุมชน วิธีการเขียนแผนที่ทางสังคมและการใช้ประโยชน์จากแผนที่

๓.๒ หลักคิดและเทคนิคการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ (๓ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความรู้ ความเข้าใจ ในงานเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมของชุมชน
- ข. เข้าใจในบทบาทของ อพม. ในการเฝ้าระวัง การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ
- ค. มีเครื่องมือ ทักษะ ในการปฏิบัติงานเฝ้าระวัง (การสำรวจ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และ การใช้ประโยชน์จากข้อมูล) การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มาตรฐานรายวิชา

- ก. อพม. มีความเข้าใจในหลักการ บทบาท และการปฏิบัติงานเฝ้าระวัง การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ
- ข. ได้เรียนรู้เครื่องมือในการเฝ้าระวัง การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ

คำอธิบายรายวิชา

ความหมายและหลักการของงานเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในชุมชน การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นและการประสานส่งต่อ บทบาทของอพม.ในการเฝ้าระวัง ฯ การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ การฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมืองานเฝ้าระวัง ได้แก่ การสำรวจ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และ การใช้ประโยชน์จากข้อมูล และทักษะในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และการประสานส่งต่อ

๓.๓ การสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเครือข่าย และการสร้างเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ข. สามารถประสานงานกับเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกชุมชน

มาตรฐานรายวิชา

- ก. อพม.มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเครือข่ายซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถเชื่อมประสานเครือข่ายเดิมและการเสริมสร้างเครือข่ายใหม่ได้
- ข. อพม.สามารถรวบรวมและจัดทำทะเบียนเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการของเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การประสานงานกับเครือข่ายในระดับชุมชน นอกชุมชน ทั้งภาครัฐและเอกชน การรวบรวมและจัดทำทะเบียนเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

๓.๔ การจัดทำแผนงาน/โครงการ (๒.๕ ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. อธิบายหลักการและขั้นตอนของการแผนงาน/โครงการ
- ข. สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการได้อย่างถูกต้องตามหลักการเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของชุมชน

มาตรฐานรายวิชา

อพม. มีความรู้และเข้าใจหลักการและขั้นตอนของการจัดทำแผนงาน/โครงการ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการและความสำคัญของการจัดทำแผนงาน/โครงการ ขั้นตอนในการจัดทำโครงการด้วยโมเดล การแก้ไขปัญหา วิธีการเขียนโครงการพัฒนาที่สามารถประเมินผลสำเร็จได้เมื่อโครงการเสร็จสิ้นลง

๓.๕ เทคนิคการถอดบทเรียนการทำงานของอพม. และการเขียนรายงาน (2 ชั่วโมง)

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. อธิบายหลักการและขั้นตอนของการถอดบทเรียน และการนำบทเรียนไปใช้ประโยชน์
- ข. มีความรู้ วิธีการในการเขียนรายงานการถอดบทเรียน

มาตรฐานรายวิชา

- ก. อพม. มีความรู้และเข้าใจหลักการและขั้นตอนของการถอดบทเรียน และการนำเอาบทเรียนไปใช้วางแผนปรับปรุงการทำงาน
- ข. อพม. รู้จักขั้นตอนและวิธีการเขียนรายงานการถอดบทเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ความหมายและความสำคัญของการถอดบทเรียน การประเมินผลการทำงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคนทำงานด้วยกัน การบันทึกความรู้ หลักการและขั้นตอนของการถอดบทเรียน การนำเอาบทเรียนที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการทำงาน และแนวทางการเขียนรายงานการถอดบทเรียน

หมวดกิจกรรมสัมพันธ์

จุดประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

- ก. มีความคุ้นเคยระหว่างกันมากขึ้น กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
- ข. ยอมรับและเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน
- ค. รู้จักการสร้างบรรยากาศเพื่อการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐานรายวิชา

กิจกรรมสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการละลายพฤติกรรม การกระตุ้นความตื่นตัวในการอบรมเรียนรู้ การสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีม และ หลอมรวมความสามัคคีของชาวอพม.

คำอธิบายรายวิชา

บทบาทของผู้นำกิจกรรมหรือวิทยากรในการฝึกอบรม ต้องกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ คอยกำกับให้เกิดความสามารถในการพัฒนา หลักของการเรียนรู้แบบสร้างการตื่นตัวพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๗.**

ตติยา สุวรรณบุปผา. หนังสือเรียนสาระความรู้พื้นฐาน **ความเป็นพลเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย :** หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑.

ธนกฤต หาดทวยกาญจน์. **คู่มือการปฏิบัติงานการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์:** สำนักการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, (ม.ป.ป.)

ศูนย์บริการวิชาการ. **บทสรุปผู้บริหารโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบอาสาสมัครที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย.** สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๕.

ศูนย์บริการวิชาการ. **รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และจิตอาสาต่อการพัฒนาสังคม.** สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๖.

สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **คู่มือการปฏิบัติงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(อพม.).** กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๕.

สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **เอกสารประกอบการประชุม “การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และจัดทำข้อเสนอกรอบทิศทางการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.** กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๖

ภาคผนวก

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” หมายความว่า บุคคลที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมด้วยความสมัครใจ ได้แก่

(๑) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

(๒) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(๓) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อื่นๆ ตามที่กระทรวงมีประกาศกำหนด

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ใช้ชื่อย่อว่า “อพม.” มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Social Development And Human Security Volunteer” ชื่อย่อภาษาอังกฤษ “SDHSV”

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

“กรม” หมายความว่า กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๕ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถประดับเครื่องหมายหรือตราสัญลักษณ์ ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถแต่งเครื่องแบบตามที่กระทรวงประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

ประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ข้อ ๗ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา วินิจฉัย ที่ขาด

หมวด ๑

คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียกโดยย่อว่า “กอพม.” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นที่ปรึกษา
- (๒) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ
- (๓) รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งปลัดกระทรวง มอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
- (๔) อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นกรรมการ
- (๕) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และ ผู้สูงอายุ เป็นกรรมการ
- (๖) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๗) ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นกรรมการ

(๘) ผู้ว่าการ การเคหะแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๙) ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เป็นกรรมการ

(๑๐) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการ

(๑๑) รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย เป็นกรรมการ

(๑๒) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการ

(๑๓) ผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการ

(๑๔) ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นกรรมการ

(๑๕) ผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ

(๑๖) ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ จำนวนภาคละหนึ่งคน และกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๑๗) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านอาสาสมัคร จำนวนสองคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มการส่งเสริมและประสานเครือข่าย สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตาม (๑๖) มาจากการเลือกกันเอง และให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้ง

กรรมการตาม (๑๗) ให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๙ กรรมการตามข้อ ๘ (๑๖) และ (๑๗) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกก็ได้

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนครบวาระ และยังมีกรรมการตามข้อ ๘ (๑๖) และ (๑๗) เหลืออยู่ ให้กรรมการที่เหลือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน

ข้อ ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามข้อ ๘ (๑๖) และ (๑๗) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ลาออก

(๒) สิ้นสภาพความเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามข้อ ๓๐

(๓) ปลัดกระทรวงให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

ข้อ ๑๑ กอพม. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เสนอนโยบายส่งเสริมศักยภาพ การกำหนดบทบาทและการสนับสนุนสวัสดิการให้แก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อรัฐมนตรี

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๓) ให้ความเห็นชอบและกำหนดหลักสูตรอบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์และเห็นชอบมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๔) ส่งเสริม พัฒนา สนับสนุนกิจกรรมตามมาตรฐานสมรรถนะของอาสาสมัครพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

(๕) ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
รวมกลุ่มในการทำงานเป็นเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๖) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(๘) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ระเบียบนี้กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ กอพม.

ข้อ ๑๒ การประชุม กอพม. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ
ทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการหนึ่งคนให้มีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้า
คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๓ ในการประชุมถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รอง
ประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับจังหวัด

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กอพม.จังหวัด” ประกอบด้วย

- (๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นที่ปรึกษา
- (๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๓) ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองจากผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตาม (๙) เป็นรองประธานกรรมการ
- (๔) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ
- (๕) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นกรรมการ
- (๖) พัฒนาการจังหวัด เป็นกรรมการ
- (๗) ท้องถิ่นจังหวัด เป็นกรรมการ
- (๘) หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ปฏิบัติงานในจังหวัด ไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ
- (๙) ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งเลือกกันเองในจังหวัด จำนวนแปดคน เป็นกรรมการ
- (๑๐) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๑๑) เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดที่รับผิดชอบงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนหนึ่งคน ซึ่งพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๑๒) ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองจากผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตาม (๙) เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

รองประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ตาม (๓) (๔) (๙) และ (๑๒) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๑๕ ให้นำข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ การแต่งตั้งกรรมการแทน และการพ้นจากตำแหน่งของรองประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ตามข้อ ๑๔ (๓) (๙) และ (๑๒) โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของปลัดกระทรวงตามข้อ ๑๐ (๓) ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ ๑๖ ให้ กอพม.จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนสวัสดิการแก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการรวมกลุ่มในการทำงาน เป็นเครือข่ายพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๓) พิจารณาตรวจสอบกรณีมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๔) ออกคำสั่งให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พ้นสภาพตามข้อ ๓๑

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(๖) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีหรือ กอพม. มอบหมาย

(๗) รายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงานประจำปีให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและ
กอปม. ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๗ การประชุมของ กอปม.จังหวัด และคณะกรรมการ ให้นำความในข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ มา
บังคับใช้โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๑๘ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า “กอปม.กทม.” ประกอบด้วย

(๑) อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นที่ปรึกษา

(๒) รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๓) ผู้แทนกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

(๔) ผู้อำนวยการสำนักบริการสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นรอง
ประธานกรรมการคนที่สอง

(๕) ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่ง
คน ซึ่งเลือกกันเองจากผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตาม (๑๒) เป็นรองประธาน
กรรมการคนที่สาม

(๖) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงาน
ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการ

(๗) ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๘) ผู้แทนสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นกรรมการ

(๙) ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๑๐) ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๑๑) ผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นกรรมการ

(๑๒) ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกกันเอง จำนวนแปดคน เป็นกรรมการ

(๑๓) เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๑๔) เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่ได้รับมอบหมาย จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๑๕) ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองจากผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กรุงเทพมหานคร ตาม (๑๒) เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

รองประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ตาม (๕) (๑๒) และ (๑๕) ให้อธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ ๑๙ ให้นำข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ การแต่งตั้งกรรมการแทน และการพ้นจากตำแหน่งของรองประธานกรรมการ กรรมการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ตามข้อ ๑๔ (๕) (๑๒) และ (๑๕) โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของปลัดกระทรวงตามข้อ ๑๐ (๓) ให้เป็นอำนาจของอธิบดี

ข้อ ๒๐ ให้ “กอพม.กทม.” มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการตามนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนสวัสดิการแก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- (๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการรวมกลุ่มในการทำงานเป็นเครือข่ายพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- (๓) พิจารณาตรวจสอบกรณีมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๔) ออกคำสั่งให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พ้นสภาพตามข้อ ๓๑
- (๕) แต่งตั้งคณะกรรมการและหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (๖) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรี กอพม. หรืออธิบดี มอบหมาย
- (๗) รายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงานประจำปีให้ กอพม. ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๑ การประชุมของ กอพม.กทม. และคณะกรรมการ ให้นำความในข้อ ๑๒ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ในการประชุมถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการตามลำดับทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

หมวด ๒

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๒๒ ให้กระทรวงส่งเสริมสนับสนุนให้มีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่จังหวัดและบุคคลที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมด้วยความสมัครใจกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๒๓ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรมเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(๓) มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในจังหวัดที่ประสงค์จะเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่น้อยกว่าหกเดือน

(๔) มีความรู้ในขั้นสามารถอ่านออกเขียนได้

(๕) เป็นบุคคลที่สมัครใจเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้วยความเต็มใจ

(๖) มีความซื่อสัตย์สุจริตมีคุณธรรมและมีความประพฤติดี

(๗) ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง

(๘) เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

(๙) เป็นผู้ใช้เวลาให้กับการทำงานในบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๒๔ การคัดเลือกบุคคล ตามข้อ ๒๓ ให้กระทำ ดังนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้กรมดำเนินการคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติให้เข้ารับการฝึกอบรม

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติให้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อ ๒๕ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะได้รับวุฒิบัตรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๒๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดี ออกวุฒิบัตร และออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้แก่ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามข้อ ๒๕ แล้วแต่กรณี ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้

บัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหรือกรม ขึ้นทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้แก่ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามข้อ ๒๕ แล้วแต่กรณี ตามแบบที่ปลัดกระทรวงกำหนด

ข้อ ๒๗ กรณีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ย้ายถิ่นที่อยู่จากจังหวัดที่ขึ้นทะเบียนไว้ ให้มีสิทธิขึ้นทะเบียนในจังหวัดที่ย้ายไปโดยไม่ต้องเข้ารับการฝึกอบรม และให้ถือว่าอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ผู้นั้นพ้นจากการเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดเดิม

ข้อ ๒๘ ให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวง ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม สนับสนุนการจัดการฝึกอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้ความสามารถของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือการอบรมความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางให้แก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามหลักสูตรการฝึกอบรม หรือหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กอพม. กำหนด

หมวด ๓

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๒๙ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีบทบาท หน้าที่ และความ
รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวง

(๒) ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความ
เดือดร้อน ให้บริการ และดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง ระเบียบ
หรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ และจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของ
พื้นที่นั้นๆ

(๔) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม

(๕) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดการรณรงค์ ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคม และ
ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง

(๖) ศึกษา พัฒนาตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงจัด และหรือส่งเสริม
สนับสนุนการดำเนินงาน

หมวด ๔

การสืบสภาพความเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๓๐ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สิ้นสุดสภาพเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) กอพม.จังหวัด หรือ กอพม.กทม. แล้วแต่กรณี มีคำสั่งให้พ้นสภาพตามข้อ ๓๑

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่กระทำโดยประมาท

ข้อ ๓๑ กอพม.จังหวัด หรือ กอพม.กทม. แล้วแต่กรณี มีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ผู้นั้น ไม่รักษาวรรณียบรรณของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือมีความประพฤติเสียหายที่อาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียศักดิ์ศรีของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมวด ๕

สิทธิประโยชน์

ข้อ ๓๒ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีสิทธิได้รับประกาศเกียรติคุณ โล่ประกาศเกียรติคุณ หรือเข็มเชิดชูเกียรติ ตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน หรือวิธีการที่ กอพม. ประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(๑) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ปฏิบัติงานดีเด่นอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ไม่น้อยกว่าสามปี มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกเพื่อรับประกาศเกียรติคุณอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดีเด่นประจำปี

(๒) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่เคยได้รับประกาศเกียรติคุณอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดีเด่นประจำปี ตาม (๑) และยังคงปฏิบัติงานดีเด่นอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ รวมระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกเพื่อขอรับโล่ประกาศเกียรติคุณอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดีเด่นพิเศษประจำปี และเข็มเชิดชูเกียรติอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดีเด่นพิเศษประจำปี

นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีสิทธิประดับเข็ม เชิดชูเกียรติอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดีเด่นพิเศษประจำปี ตาม (๒) ด้วย

ข้อ ๓๓ ผู้ที่เคยได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดีเด่นพิเศษประจำปีและเข็มเชิดชูเกียรติอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดีเด่นพิเศษประจำปี ตามข้อ ๓๒ (๒) และยังคงปฏิบัติงานดีเด่นอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ รวมระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าแปดปี และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ มีสิทธิได้รับการพิจารณาเสนอชื่อเพื่อขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตามหลักเกณฑ์การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

ข้อ ๓๔ สำหรับบุคคลที่ประกอบคุณงามความดี คุณประโยชน์ และเสียสละบำเพ็ญประโยชน์ ด้านการพัฒนาสังคมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อาจได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้เป็น “อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กิตติมศักดิ์” มีสิทธิได้รับวุฒิปัตริกิตติมศักดิ์และเข็มอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กิตติมศักดิ์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ กอพม. กำหนด

ข้อ ๓๕ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีสิทธิได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อยกระดับเป็นอาสาสมัครที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางตามข้อ ๒๘ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและศักยภาพของอาสาสมัครนั้น

ข้อ ๓๖ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีสิทธิได้รับการสนับสนุนงบประมาณและหรือการเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบตามระเบียบนี้ และตามประกาศกระทรวง โดยความเห็นชอบของกรมบัญชีกลาง

ข้อ ๓๗ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามที่กระทรวงหรือหน่วยงานอื่นจะได้อำหนด

บรรดาสหสิทธิประโยชน์ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มีอยู่ก่อนวันที่ ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีอยู่ต่อไป

หมวด ๖

การรักษาจรรยาบรรณอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๓๘ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยรักษาจรรยาบรรณอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความศรัทธาโดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นธรรม เสมอภาคโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีมนุษยธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ มีจิตมุ่งบริการประชาชนกลุ่มเป้าหมายด้วยความเต็มใจ เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริตตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

(๒) รักษาความลับของผู้รับบริการ เว้นแต่กรณีที่ข้อมูลนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ กระบวนการให้บริการ และหรือได้รับอนุญาตจากผู้รับบริการเพื่อเป็นข้อมูลทางสังคม และหรือเพื่อเป็นวิทยาทาน โดยไม่มีเจตนาให้ร้ายต่อผู้รับบริการ

(๓) ประพฤติตนให้อยู่ในกรอบแห่งศีลธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม และปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชน

(๔) ไม่เรียกร้องหรือแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยอาศัยตำแหน่งหรือบทบาทหน้าที่

(๕) รักษาและเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๙ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๐ บัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งออกก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้จนกว่าจะมีการออกบัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ใหม่ตามระเบียบนี้ทดแทน

ข้อ ๔๑ บรรดาประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่ออกตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้ารับการฝึกอบรมเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การรักษาบรรณของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป จนกว่าจะมีประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายวิเชียร ชาลิต)

ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์